

beszámolt a megtett lépésekről és az eredményekről a nemzetközi szaksajtóban (l. Andrei Marga, **Experiencing Multicultural Organization ...** "Higher Education in Europe", 1, 1998; Andrei Marga, **Reforming the Postcommunist University**. "Journal of Democracy", Washington DC, 2, 1997. stb.). A Babeş-Bolyai Tudományegyetemet három magas szakképzettségű nemzetközi értékelésben részesítették ((**Înaltul Comisar OSCE pentru Minorităţi**, 2000; **European University Association**, 2001; **Salzburg Seminar**, 2002), amelyeknek az eredményeit közzétették (l. **International Evaluations at Babeş-Bolyai University**, Cluj University Press, 2004), és évente több mint 400 professzor és docens látogatta meg. Az értékelések pozitívak voltak.

Az egyetem relatív új arculatára vonatkozó egyetértés hiányának ellenére, a kormányzat felsőoktatási politikájában megnyilvánuló tartós hibák és téves intézkedések dacára - köztudott, hogy a reformok stagnálása vagy a fejetlen "reformok" reakcióként mindenütt kiváltják az érzékenységek felajzását - az objektív szemlélő jelentős európai sikernek tartja a BBTE arculatát. Az összes fejlődési indikátor (a szakterületek változatossá tétele, a hallgatók és a tanszemélyzet létszáma, az anyanyelvi képzés lehetőségei, a tanulmányok nyelvének határozati autonómiája, az anyanyelvű szakmai megnyilvánulás és adminisztrációs közlés lehetőségei, a nemzetközi együttműködés lehetőségei, a tanulmányok minősége a szakterületek zömében stb.) a BBTE fenti minősítését bizonyítja. Ténylegesen, 1995-től napjainkig a BBTE-n nem jegyeztek föl egyetlen sérelmet sem etnikai diszkrimináció kapcsán vagy rendellenességet a multikulturalizmus módozatában, amely, mint bármely szervezési szisztéma végső fokon, nemcsak a szisztémától, hanem azoktól is függ, akik gyakorlatba ültetik.

Amint azt az állami dokumentumok bizonyítják, csak a Mugur Isărescu Kormány támogatta intézményesen és anyagilag a BBTE új profilját. A többi kormány és politikai párt felhasználta az elért eredményeket anélkül, hogy valamilyen módon segítették volna az egyetemet. Eppen ezért a szakterületek bővítése, az anyanyelven tanuló hallgatók és a tanszemélyzet számának növelése, az infrastruktúrás beruházások, a karok, tanszékek, kollégiumok, a tanulmányi nyelvek stb. autonóm működtetésének biztosítása nem valamely politikai formáció, hanem kizárólag a BBTE munkaközösségének az érdeme.

A multikulturalizmus tradicionális hívei kezdetben kétkedve fogadták a multikulturális egyetem megtervezését. A BBTE Rektórátsa és Szenátusa válaszként azt bizonyította, hogy Erdélyben az új arculat a legjobb megoldás. Tény, hogy szakmailag jól felkészült professzorok, előadótanárok, lektorok és tanársegédek - románok, magyarok, németek, zsidók, ukránok stb. - minden kétséget kizáró tudományos értékek, támogatták és támogatják a multikulturalizmus tervét. 2005-ben néhány olyan személy hozta felszínre a terv témáját, akiknek nemcsak nem sikerült befejezni a doktori téziséket a szakterületeiken, hanem anélkül, hogy tájékozódtak volna az említett téren - itt már nem lehet amúgy találmányra beszélni -, hamis adatokat és megalapozatlan értékeléseket tettek közzé azért, hogy tévútra vezessék azokat az embereket, akiknek nincs lehetőségük Kolozsvárra jönni. Itt - csupán az igazság helyreállítása céljából - két olyan megalapozatlan értékelésre gondolunk, amelyeket Bruxelles-ben és később Romániában hoztak nyilvánosságra.

Az első a BBTE multikulturális és többnyelvű jellegére vonatkozik. Nem hivatkozunk újra a statisztikai adatokra (amelyeket át lehet venni **A BBTE statisztikai adatok tükrében**, 2003 c. füzetből), hanem szintetikusán (nem hagyva ki semmilyen fontos részletet) felidézzük a **BBTE és a többi többnyelvű és multikulturális európai egyetem (Bolzano - Olaszország; Helsinki és Abo-Akademy - Finnország; Tartu - Észtország; Fribourg - Svájc; Tetovo - Macedónia) objektív összehasonlításának eredményeit, figyelembe véve belső szabályzataikat és működésüket.**

A szabályzatokat önmagukban kell elemezni, csupán azután jöhetnek számításba az értelmezések. (Megjegyzendő, hogy Akadémiai Tanács kezdeményezésére a BBTE doktorai és doktorjelöltjei, akik tanulmányozzák az egyetem szervezési felépítését, lehetővé téve bárki számára, hogy önálló véleményt alakítson ki és ezt magyarázza, hamarosan kötet formájában közzéteszik ezeknek az egyetemeknek az alapszabályait és szabályzatait).

Nem kívánunk elidőzni a másik két európai egyetemmel való összehasonlítás kérdésénél - Strasbourg (Franciaország) és Pozsony (Szlovákia) -, amelyek ugyanúgy, mint a kolozsvári BBTE, az első világháború után más nemzeti államokba illeszkedtek be. Meg kell jegyezni azonban, hogy eltérően Strabourgtól és Pozsonytól, a **BBTE az egyedüli, amely az oktatást anyanyelvi szinten szervezi meg, biztosítva a tanulmányok teljes skáláját az illető nyelven, és ilyen értelemben többnyelvű.** A Pozsonyi Egyetem alapszabálya értelmében a "Szlovák Köztársaság nemzeti egyeteme". **A BBTE-nek közös törekvése a strasbourgi egyetemmel, hogy különböző teológiai tanulmányokat biztosítson a régió hitfelekezeteinek megfelelően.**

A Bolzano, Abo-Akademy, Fribourg, Tartu egyetemek a BBTE-hez hasonlóan többnyelvű intézményeknek nyilváníthatják magukat. Finnországban és Svájcban törvények szabályozzák a nyelvpolitikát, amelyeket a törvényhozási testületek fogadnak el, nem pedig az egyetem. A nemzeti törvényhozás és az ezzel járó következmények is mások ebben a két országban ilyen vonatkozásban. **Hangsúlyozni kell, hogy valójában a BBTE-re ugyanaz a nyitottság jellemző, mint a finnországi és svájci egyetemekre, de más alkotmányos keretek között.** Megfigyelhető, hogy a **tartui egyetemen** bármely anyanyelven folyó tanulmány kötelezően magába foglalja a tantárgyak 40 %-át az állam nyelvén, észt nyelven. **A BBTE abban különbözik az összes többi egyetemtől, hogy létrehozta, a Charta értelmében, a tagozatokat és ezek saját képvisellel és határozati autonómiával rendelkeznek minden szinten (tanszék, kar, egyetem). Másként fogalmazva, a BBTE biztosítja a nyelvi és kulturális sokszínűséget nemcsak az oktatás tartalmában, hanem ennek igazgatásában, szervezésében is.**

Az európai egyetemeken egyszerűen karok léteznek, tehát nyelvi-etnikai színezet nélkül, amelyeken esetenként, különböző nyelveken folyik az oktatás. Ugyanazon az egyetemen párhuzamos karok nem léteznek. A BBTE egyike azoknak az egyetemeknek, amelyeknek fakultásain különböző nyelveken tanulnak. A BBTE a nyelvi szempontból tagoltabb egyetemek egyike Európában, minden hallgató szabadon választja meg azt a nyelvet, amelyen tanulni kíván (román, magyar, német vagy más, nemzetközi nyelvet).

A többnyelvű és multikulturális egyetemeken a kari tanács és a szenátus (vagy ezeknek a megfelelői) hozzák a határozatokat a demokrácia ismert eljárásai alapján. Ezek az egyetemeken nem léteznek olyan sajátos szervezési formák, amelyek célja nyelvi vagy etnikai csoportok képviselete lenne. **Különbséget képez az, hogy a BBTE Chartájának megfelelően a tagozatokat minden szinten (tanszék, karok, egyetem) megszervezi és képviseli.** A tetovói egyetem rendelkezik egy **International Bord**-dal. A BBTE kialakított egy hasonló struktúrát, létrehozva 2003-ban az **International Advisory Board**-ot.

Teljesen nyilvánvaló, hogy a többnyelvűség és a multikulturalizmus helyzetét akkor hamisították meg, amikor szemrehányást tettek, hogy a BBTE-n nem olyan, mint Európában. **A tények - amelyeket bármely jóhiszemű ember megállapíthat - feljogosítanak arra, hogy a BBTE szervezési felépítését olyannak tartsuk, mint Európában, és több szempontból - anyanyelvi képzés lehetősége, anyanyelv használata, határozati autonómia - fejlettebbnek, mint a más európai egyetemeken.** Bárki tanulmányozhatja azoknak az egyetemeknek a szabályzatát, hogy önmaga rájöjjön a valóságra.

Meghamisították - s ezzel rétérünk a második értékelésre - az **EBESZ Nemzeti Kisebbségi Főbiztosának** véleményét is akkor, amikor Bruxelles-be küldték szövegeit vagy az országban tették közzé. Íme, tulajdonképpen mit mondott az **EBESZ Nemzeti Kisebbségi Főbiztos**a: "At my request, a number of international education experts drew up a number of recommendations regarding the increase of the number of subjects taught in the minority languages and the revision of the university charter in such a way that full equality of three lines of study - Romanian, Hungarian and German - would be assured. The positive attitude of the rector, Mr. Marga (who was also Minister of Education at the time), helped considerably in ensuring the acceptance of most of our proposals. However, the UDMR was not satisfied with the further expansion of the multicultural system at the Babeş-Bolyai University. It continued to insist on the need for a separate Hungarian language state university. As a first step in that direction, a private university - Sapientia - was set up. Without state financial assistance, it will have few opportunities to expand. It receives most of its support from Hungary. Clearly the Hungarian parties in both Slovakia and Romania prefer a system of separate higher education. This can perhaps be partially explained by their fear that in a common higher education institution for majorities and minorities the interests of the majority tend to prevail. But it could also be explained by a reluctance to follow the path of integration which some leaders of the minorities demonstrate" (Az **EBESZ Nemzeti Kisebbségi Főbiztosának** nyilatkozata, Max van der Stoel, el lehet olvasni a Jan De Groff, Gracienne Lauwers (eds.), **Cultural and Educational Rights in the Enlarged Europe**, Wolf Legal Publishers, Nijmegen, 2005, pp. 82-83-ból)". **Aki elolvassa az EBESZ Nemzeti Kisebbségi Főbiztosának a nyilatkozatát, azonnal rájön, hogy a problémák nem a BBTE-n vannak, hanem azon kívül, a hazai pártok politikai tevékenységében.**

Befejezésül három pontos megállapítás. Az első az, hogy a "többnyelvű" és a "multikulturális" az egyetem szervezésére vonatkozik. Az olyan problémák, mint a tantervek, a szakosítás struktúrája, a befektetések biztosítása, az állam hivatalos nyelve, Erdélyi népességi megoszlása, az emberek közötti

szubjektív vonzódás stb., **nyilván nem a BBTE makroszervezésének a problémái, és nem is képezik vita tárgyát a multikulturalitás szempontjából (ha a szó igazi értelmére gondolunk, megfelelően a manapság használatos szaknyelvnek).**

Természetesen bármikor szó lehet a funkcionalitás és a teljesítmény növeléséről. Akik ilyen vitába kapcsolódnak be - ez a második megállapítás - **meg kellene legyenek győződve arról, hogy az igazság az a biztos alap, amelyre tartósan lehet építeni, és az igazságot kellene támogatniuk.**

Másrésről az etnikai hovatarozás nem szakmai kritérium, így a BBTE mint bármely önmagát megbecsülő egyetem a szakmai értékeket kell, hogy támogassa. Egy bizonyos személy szakmai sikertelensége, bárki is legyen az, nem az etnikai diszkrimináció jele. **A harmadik megállapítás az, hogy a BBTE okosan teszi, mert a multikulturalitást ápolja és fejleszti, hogy az utóbbi évtizedekben ez biztosította az elismerést. Az európai szakértők állandóan és egyre állhatatosabban szorgalmazzák a fejlesztést az európai interkulturalitás vizsgálata érdekében, egy nyílt, megindokolt stratégiára támaszkodva, amely a tudományos teljesítmény kultuszát és a versenyképességet célozza.**

Többynnyelvűség, multikulturalizmus, autonómia

A Babeş-Bolyai Tudományegyetem a legrégebb romániai felsőoktatási intézmény, amely magába ötvözi Erdély teljes főiskolai hagyományát, amelyet az 1581-ben Báthory István fejedelem létrehozta és felavatta jezsuita kollégium alapozott meg.

A Babeş-Bolyai Tudományegyetem szintetizálja Erdély kulturális, tudományos és felekezeti hagyományait.

A Babeş-Bolyai Tudományegyetem multikulturális és többynnyelvű nevelési programját a Romániában érvényben levő törvényeknek és az európai értékeknek megfelelően fejlesztik.

Az erdélyi etnikai egységek szimbólumai és felirata jelen vannak a Babeş-Bolyai Tudományegyetemen.

A multikulturális rendszer megszervezése, amelyet a *Babeş-Bolyai Tudományegyetem Chartája* vezetett be (1995), teljes oktatást biztosít román, magyar, német nyelven, ugyanakkor judaisztikai tanulmányokat is, a képzés a kihelyezett tagozatokon minden szintjén: egyetemi képzés, maszterátus, doktorátus, távoktatás és állandó képzés. Ez a rendszermegfelelő szabályzások révén biztosítja a tanulmányok nyelvi autonómiáját: román, magyar, német nyelven és a tanulmányi csoportoknak azt a jogát, hogy kidolgozzák és alkalmazzák a saját határozataikat a humán erőforrás, a nemzetközi együttműködés, a tudományos kutatás terén, valamint azt is, hogy román, magyar vagy német nyelven kiadványokat jelentessenek meg.

A Babeş-Bolyai Tudományegyetem által elfogadott szabályzatok szem előtt tartották a románok, magyarok, németek és zsidók érdekeit és a román állam törvényhozásának előírásait, a teljesítmény és a professzionalizmus szempontjait.

A multikulturalitást követően, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem a legnagyobb és legösszetettebb egyetemmé vált Romániában. Soha nem tanult ennyi román hallgató Erdély főegyetemén, soha nem tanult ilyen sok magyar; soha nem volt a német nyelven tanulni ilyen széleskörű lehetősége; soha a zsidó nemzet történelmét és kultúráját nem

tanulmányozták ilyen átfogóan. Soha nem volt a szakterületek változatossága ilyen fejlett.

Jogosult nemzetközi szervezetek - az **EBESZ Nemzeti Kisebbségi Főbiztosa, Salzburg Seminar, European University Association** - pozitívan értékelték a Babeş-Bolyai Tudományegyetem többnyelvű és multikulturális rendszerét.

Európai országok magas rangú egyetemei, amelyekkel a Babeş-Bolyai Tudományegyetemnek egyetemek közti együttműködési egyezményei vannak, és amelyekkel időszakonként összejöveteleket szervez az együttműködési programok összeállítása céljából, értékelik ezt a multikulturális rendszert.

Az **EBESZ Nemzeti Kisebbségi Főbiztosa** javaslatait, amelyek a multikulturális rendszer tökéletesítését célozták, besorolták maradék nélkül a *Chartába*, és már 2001-től gyakorlatba ültették azokat.

A Babeş-Bolyai Tudományegyetem állhatatosan támogatja a professzionalizmust, a versenyképességet az egyetemi oktatás európai integrációja érdekében. Máiig egyetlen ellenvetés sem létezik valamely etnikai diszkrimináció tekintetében. A nemzetközi értékelések eddig mind pozitívak voltak.

A Babeş-Bolyai Tudományegyetem kiadványai a nemzetközi nyelveken való megjelenés fele orientálódnak. De román, magyar és német nyelven is megjelennek.

Románia Alkotmánya értelmében az okleveleket az állam hivatalos nyelvén adják ki, és nemzetközi nyelveken (a doktorátus esetében).

A román, a magyar és a német nyelv azok a nyelvek, amelyeken a Babeş-Bolyai Tudományegyetem fő tagozatainak oktatnak és kommunikálnak.

Az EBESZ Nemzeti Kisebbségi Főbiztosának javaslatai be vannak építve a Babeş-Bolyai Tudományegyetem szabályozásaiba, és teljes mértékben tiszteletben vannak tartva.

Az egyetem - román, magyar, német - tagozatainak határozati autonómiája egy olyan valóság, amelyet minden határozati fórumon igazol a román, magyar, német jelenlét, akárcsak a Babeş-Bolyai Tudományegyetem intézményes értékelései is.

REKTORÁTUS

Rektor

Román tagozat: 3 prorektor

Magyar tagozat: 2 prorektor

Német tagozat: 1 prorektor

1 általános kancellár

AKADÉMIAI BIZOTTSÁG (TUDOMÁNYOS TANÁCS)

Elnök

Magyar tagozat: 1 alelnök

Német tagozat: 1 alelnök

Tagok:

1. Román tagozat 4
2. Magyar tagozat 1

FŐTITKÁRSÁG

Főtitkár: magyar tagozat

Főtitkárhelyettes:

1. román tagozat
2. német tagozat

A SZENÁTUS ÖSSZETÉTELE:

A tagok összlétszáma: 117

Tantestületi tagok: 85
 Román tagozat: 61
 Magyar tagozat: 20
 Német tagozat: 4
 Főigazgató: 1
 Egyetemi hallgatók: 31
 Román tagozat: 20
 Magyar tagozat: 10
 Német tagozat: 1
A KAROK VEZETŐSÉGE
 A 2004-es egyetemi választások alapján

Matematika és Informatika Kar

Román tagozat: dékán, 1 prodékán, kancellár, főtitkár
 Magyar tagozat: 1, prodékán, titkár
 Német tagozat: titkár

Fizika Kar

Román tagozat: dékán, kancellár, főtitkár
 Magyar tagozat: 1 prodékán, titkár
 Német tagozat: titkár

Kémia és Vegyészmérnöki Kar

Román tagozat: főtitkár
 Magyar tagozat: 1 prodékán, titkár

Biológia és Geológia Kar

Román tagozat: dékán, kancellár, főtitkár
 Magyar tagozat: 1 prodékán, titkár
 Német tagozat: titkár

Földrajz Kar

Román tagozat: dékán, 2 prodékán, kancellár, főtitkár
 Magyar tagozat: 1 prodékán, titkár
 Német tagozat: titkár

Környezettudományi Kar

Román tagozat: dékán, prodékán, kancellár, főtitkár
 Magyar tagozat: titkár

Jogtudományi Kar

Román tagozat: dékán, prodékán, kancellár, főtitkár

Bölcsészeti Kar

Román tagozat: dékán, 2 prodékán, kancellár, főtitkár

Magyar tagozat: 1 prodékán, titkár

Német tagozat: titkár

Történettudományi és Filozófia Kar

Román tagozat: dékán, 1 prodékán, főtitkár
 Magyar tagozat: 1 prodékán, kancellár, titkár
 Német tagozat: titkár

Társadalomtudományi és Társadalombiztosítási Kar

Román tagozat: dékán, 1 prodékán, főtitkár
 Magyar tagozat: 1 prodékán, titkár
 Német tagozat: titkár

Lélektan és Neveléstudományi Kar

Román tagozat: dékán, 1 prodékán, kancellár, főtitkár
 Magyar tagozat: 1 prodékán, 2 titkár
 Német tagozat: titkár

Gazdaságtudományi és Ügyviteli Kar

Román tagozat: dékán, 2 prodékán, kancellár, főtitkár
 Magyar tagozat: 1 prodékán, titkár
 Német tagozat: titkár

Európai Tanulmányok Kara

Román tagozat: dékán, 2 prodékán, kancellár, főtitkár
 Linia germană: secretar

Business Kar

Román tagozat: dékán, kancellár, főtitkár

Állam-, Közigazgatási és Közléstudományi Kar

Román tagozat: dékán, kancellár, főtitkár
 Magyar tagozat: 1 prodékán, 2 titkár
 Német tagozat: titkár

Testnevelés és Sport Kar

Román tagozat: dékán, kancellár, főtitkár

Magyar tagozat: 1 prodékán, titkár

Német tagozat: titkár

Ortodox Hittudományi Kar

Román tagozat: dékán, kancellár, főtitkár

Görög Katolikus Hittudományi Kar

Román tagozat: dékán, kancellár, főtitkár

Református Hittudományi Kar

Magyar tagozat: dékán, kancellár, főtitkár

Római Katolikus Hittudományi Kar

Magyar tagozat: dékán, kancellár, főtitkár

Színvészeti és Televízió Kar

Román tagozat: dékán, főtitkár

Magyar tagozat: titkár

----- TOP -----

© Copyright 2006-2007 Babes-Bolyai Tudományegyetem;
Az utolsó módosítás dátuma: 12 Július 2007